

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т

1931 снл алтынны
15 мүнүттэн тахсар

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 55 (6191)

1985 снл. Ыам ыйын 5 күнэ
БАСКЫНЫАННА

Сыанга
3 харчы.

БҮГҮН—БЭЧЭЭТ КҮНЭ

Маассабай информация
средстволара биһиэхэ маас-
саны тэрийи уонна иити,
общественнай санааны үөс-
кэтии кодьүүстээх средство-
ларынан буолаллар.

Ханыат—коллективнай
пропагандист, коллективнай
агитатор, ону сэргэ коллек-
тивнай тэрийээчи.

КЫҢЫЛ ПЛОЩАДКА ҮЛЭҢИТТЭР ПЕРВЭЙ МААЙДААБЫ ДЕМОНСТРАЦИЯЛАРА

Социализм уонна Эһэ араахспастар. Итин-
ник дойду кыһабынай площадканы бырааһын-
ныыктаары ийэргэтиилэтин кыһабынай моти-
ва. Первэй Маай күнүгөр XXVII партийнай
съездин достойнайдык кресер туһунан ойдуу-
р-санымыр, айар-тутар үлэни дьарыктанар совет-
скай дьоннор бэйэлэрин дойдугара эһэ ленин-
скай курсун ыталаахтык туһуларын уонна
онон 40 сыл устата өйөлөөх халлаан аныгар
олороллорунан иннэ туттуу уреты туевоты-
нан туолаллар.

Кыһыл площадка үлэ коллективтарын пред-
ставителлэре—социалистическай куоталаһы
кыһабылалхтара, Аба дойду Улуу саринтин ве-
тераннара, тыһа үлэһиттэре кэлэлэр. Сааскы
тыһа аалы кыһыл аномалары талыһтар. Ити
анамалары тутар бочуоттаах быраап ударнай
вахтаа саамай үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит
производство бастыһнарыгар, пятилетка гвар-
деецтарыгар тигистэ. Москвиттар пятилетка
сылларыгар 700 массыналар, оборудовани-
лар, аппараттар уонна прибордар сага коруу-
ларын огорууу баһылаатылар. Промышленнай
бородууксуулары огоруу үрдэһинэ бүтүнүүтэ
үлэ огорумтуотун үрдэтин суотугар ситиһи-
линнэ.

Саремарда 10 чаас Москвиттар уонна сто-
лица мадыгытара Коммунистическай партия
уонна Советскай государство салайааччыларын
«Ураа!» ханымаларынан, өрө дьэри намыра-
бат дохсун ыһас таһынымынан истинник
эвэрлэниллар. В. И. Ленин мавзолейин Кини
трибунагыгар табаарыстар М. С. Горбачев,
Г. А. Алиев, В. И. Воронников, В. В. Гринин,
А. А. Громыко, Е. К. Лигачев, Г. В. Романов,
Н. И. Рыжиков, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихо-
нов, В. М. Чобриков, П. Н. Демичев, В. И.
Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, С. Л.
Соколов, И. В. Капитанов, В. П. Никонов, К. В.
Русанов тахсаллар.

Үлэһиттэр бырааһынныктаары демонстра-
циялара сабаллар. Столица бары оройуоннара
бэйэлэрин модун айар-тутар кыахтарын, сага
общественны тутуааччылар оптимизмдарын көр-
дөрлөтөр.

Пролетарскай оройуон колоннаатын автова-
дестар баһылаан-көбүлөөк иһэллэр. «Партия
XXVII съездингэр биһиги бөлөхпит—50 ЗИЛ ди-
зельнай автомобиллар»—диэн тыһаар М. А.

Лихачев аатынан завод эбэһээтелистибэлэриттөн
транспаранга суруллубуттар. Завод сангардыл-
лар. Кини реконструкциятын хайдах түргөтө-
төр туһунан итэриктээх деловой көпөтүн эи-
ловецтар соторутаарыта СССР КК Генеральнай
секретара М. С. Горбачеву кытта көрсүһүүлэри-
гэр буолбута.

Площадь үрдүнэн—аны адыһах хонуунан
тутулуубута үйэ агарын туолар метро биллэр
эмбасиата. Ити кэмгэ халлаан күөбө өгнөөх
экспресстеринэр 60 миллиард пассажир айан-
наата. Метрополитеновецтар легендарнай Кы-
һыл Прессия колоннаатыгар ааһаллар. Кремль
историкларын эгиттар 1905 сылаады револю-
ция анямта ойуулаах аалай кыһыл бөлөтүө
киэн тутуулаахтык талыһнир. Советтар дой-
дулара Россияра 1905—1907 сыллардаах ре-
волюция 80 сыла туолуутун үөрүүлөөхтик бө-
лөһөтүргө бэлэмнээр. Демонстрацияра «Кыһыл
пролетарий» завод станогу огоромчулара дьө-
хун сонуннараах таһыстылар. Кинилэр ахсаа-
нынан программалаах управлениелээх үрдүк
огорумтуолаах станоктары маассабайдык огором
таһаарымы баһылаатылар. Оттон соторутаары-
та Сага Черемухаларга киниэ суох техноло-
гия дьэһинан ааттанар дойдуга сүөс-сортотх
производство үлэтин садалаата. Манна промыш-
леннай роботтары сериянан огорууга киирдилэр.
Кыһыл пролетарийдар быйы огором таһаарыт
оборудованиеларын комплекга үлэ ыраахан опе-
рациялараттан 12 тыһыныча рабочайы босхо-
луода.

Площадь устун «Парижскай коммуна» атах
таһаары огором фабрика үлэһиттэре ааһаллар.
Манна саала бүтүнүүтүн хаппыт элбөх сымна-
даах садалааһыннар үөскөбүттэ. Производ-
ственниктар ученайдары кытта биһиги резерва-
лары бастааһынайдык көрдүүлэр. Техническай
прогрессе уустук проблемаларын баһаараллар.
«Парижскай коммуна» үгүс үгэстэригэр быһыл-
гы да Маайга бэриниһээх: манна прогрессивнай
оборудованиеларан эбиллэммит сага производствен-
най комплекс үлэһэ киирээ. Кини коллектива
бастабы кытаанах экзамены ленинскэ комму-
нистическай субьютунууку күнүгөр туттарда—
ударнай вахта уопсай түмүгэр боччумнаах кы-
лааты киллэрдэ. Предприятиелара кэмчиилэммит
сырыеттан 31 тыһыныча параттан ордух үчүгэй,
(Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

БЭЧЭЭТ ҮРДҮК АНАЛА

Бэчээт күнэ биһиги дойдубу-
тугар норуот бүтүүтүн быраа-
һынныгытаны быһымтынан бөлө-
төнөр. Ол советскай бэчээт, В. И.
Ленин салайааччытын түрдүк
үлэһиттэри идеянай иити, эб-
ществонны политическай сала-
һы модун күүстээх средство-
ныан буолбутунан баһаарыллар.
Кини биһиэхэ уопсай партийнай,
уопсай народнай дыһала быһыс-
пат сорботунаа буолла.

Ленинскэй үгэстэргэ бэрини-
лээх советскай бэчээт бойбодуой
коллективнай пропагандист, кол-
лективнай агитатор уонна кол-
лективнай тэрийээчи быһымты-
нан бөлөһүн оруолун иһэстээхтик
тодорор. Биһиги партиябыт,
маассабай информация уонна
пропаганда средстволарын маас-
саны тэрийи уонна иити, об-
ществоннай ойу-санааны үөскэ-
тии кодьүүстээх средстволарын
быһымтынан мадым үрдүктүк
сыналалаан, кинилэр идеянай ис
холооннорун үрдүтүгэр, олоххо
сабыдылаларын куугутууга ах-
саабат кыһаһымытын уураар. Ол
СССР XXVI съездин, партия
Кини Комитетин кэмниги сыл-
лардаагы Пленумдарын, Кини
Комитет туһаанаах уураахтар-
ыгар дьонкөтих көстөр.

Бэчээт күнэ—журналистар,
работай уонна сельскэй коррес-
понденттар, издательстволар үлэ-
һиттэрин, полиграфисттар, бэчээ-
ти таргатааччылар элбөх молу-
һунуһээх армияларын үгэс буол-
бут профессиональнай быраа-
һынныктыра—бийыи уратылаах
быһымга-найыга, СССР учар-
аттаах XXVII съездингэр актив-
найдык бэлэмниһи кэмтигэр,
Улуу Кыһымы 40 сыла туолаа-
ры арай турдарына бөлөһөнөр.
СССР Кини Комитетин муус үс-
тардаагы (1985 с.) Пленумтар
бөлөһүн даһылаатыгар М. С.
Горбачев кэмниги кэмгэ маас-
сабай информация средстволары-
н үлэһиттэргэр үчүгэй улары-
һылар тахсаллар, ол эрэри
олох өсө элбэди модуулар дьэ
эттэ.

Бэйэлэрин профессиональнай
бырааһынныктырын бийиҕи
оройуонмут журналистара уонна
полиграфистара пятилетканы си-
тиһилээхтик түмүктүүр иһин
үтүскэниһээх үлэ үлэһиттэр көрсө-
лөр: «Сага олох» редакциятын
үлэһиттэре, СССР КК «Оройуон-
нардаагы уонна куораттардаагы
ханыаттар үлэһиттэри салгым
түпсэрар туһунан» уураарын
олоххо киллэрэн, оройуон оло-
хун үгүс өртүтөөхтик, оператив-
найдык сырдатарга дуулуур-
даахтык, айымнылаахтык үлэ-
лиллар. Полиграфистар бэйэлэ-

рин былааннары уонна эба-
һээтелистибэлэрин сүһүнүнэн
сөптөөхтүк тодорон иһэллэр.
Ол эрэри редакция да, типо-
графия да үлэһиттэргэр итэһэтэр
билигин да суох буолбатахтар.
Чуолаан, сага көрдөбүлүгэр
сон түбөһиниһэрэн редакция айар
коллективна, ханыат рабочай
уонна сельскэй корреспонденна-
ра собылтолары уонна көстүү-
лэри дьарыгытаны кытар, оройуон
сайдымын бөччүмнээх боччу-
ругастарын былааннаахтык кө-
төрөр уонна олору баһаары
сууларын өтөн биһэрэр, дьону
итэһэтэр, көрүлүүр бааи ис хо-
һоонноох, оперативнай элбөх
информациялары биһэрэр эбэһи-
иһэстээхтэр. Ити соругу редакция
ханыат активын, аараааччыла-
рын кытта сибээһин кэмтэн,
киһилэргэ күһнөтө тиреһирэн
эрэ сөптөөхтүк баһаарыахтаах.

СССР КК Генеральнай секре-
тара М. С. Горбачев кийимтын
түрдүк, «дьонго туһаайылаа-
быт өйдөөх, партийнай тыл ойу-
санааны үлүгүлүннэр, дьон ин-
ициативатын сайыннарар, итэ-
дэстэргэ айлаһиниһээтэ суох
буолуулар итэр». Бу өттүнэн
биһиги бэйэбит үлэһиттэргэр эи-
чөһү түмүктэри огортуохтаах-
пыт.

Бэчээт кодьүүтэ—киһи сага-
ны, бастымы таргатытыгар,
социалистическай куоталаһынны
тиһиһэ быһыбаттык, үгүс өртү-
төөхтик сырдатытыгар, итэһэ-
тэри, түктэри биһаһылары кэ-
чирэр сымтатык, принципиаль-
найдык арайымытыгар. Бу дыһа-
лара, билиһинэххэ наада, биһиги
оройуоннары ханыаттыт үлэһи-
тэргэ итэһэ-быһаарас билигин да
аһыһара суох. Ханыат крити-
ческай суруйууларыгар онто
суолта биһэрбэт, иһаһыныт итэ-
дэстэри кэмтигэр туоратпат сорох
салайааччылар өсө да биллэр.
Кинилэргэ «сөптөөх критиканы
тууларга эбэтэр аахсыбат буол-
ларга ханыах баһаар сорунуу-
лар принципиальнай партийнай
сыанабылы ыһах тустаахтар»
диэн партия айымтын өсө то-
гуа саатар тодоростох. Билигин,
СССР XXVII съездингэр бэлэмни-
һи кэмтигэр, ити көрдөбүл ор-
дух күүсхэ туруорулуохтаах.

Советскай бэчээт кырдык-
таах тыла аан дойдуга, прогрес-
сивнай киһи айаахха бүтүнүү-
түгэр үрдүк авторитетынан туһа-
нар. Сир үрдүгэр бөдө эйэ
иһин, аһарнай түһкөстүн кут-
талы туоратар иһин охсуһуу-
га, антикоммунизига уонна ан-
тисоветизмига самнарылаах хар-
даны биһиритэ кини оруола сүһ-
кэн.

ҮРДҮК ӨРӨ КӨТӨБҮЛЛҮҮНЭН Оройуонна Первэй Маайы бырааһынныктааһын

Демонстрация кыттылаахтара.

Хас биһирдин саас бэйэтэ түс-
па бөлөһөрдөөх. Биһиги оро-
йуонмут үлэһиттэргэ, советскай
норуот бүтүүтүн курдук, уон
биһирис пятилетка түмүктэһин-
нээх сылыгар ордух өрө күрүн
айаллар-туталлар. Улуу Кы-
һымы 40 сыла туолуутун кэм-
ниги бөлөһөтүргэ, СССР учарат-
таах XXVII съездин достойнай-
дык көрсөргө активнайдык бө-
лөһөнөллөр.

Чурапчы

Первэй Маайы—үлэһиттэр
аан дойду үрдүнэн биһир санаа-
лангыларын күнүн—бөлөһөтөн,
Чурапчы салинныһэтин олохтоок-
торо ыам ыйын 1 күнүгэр сар-
емарда өрдөтөн үлэһиттэр кол-

лективтарынан мустан быраа-
һынныктыары демонстрацияра
таһыстылар. Колонналар үрдү-
лэринэн быраатты Союзнай
республикалар былаахтара кы-
һаллар, Эйэни, Дьолу, Үлэни

уруйдуур транспараннар устала-
лар, араас өгнөөх шардар күөх
халлааһыга көтөн халыахтымы
оро мохсоллор. «Сир үрдүгэр—
Эйэни!», «Бары дойдугар проле-
(Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

КЫЙЫЛ ПЛОЩАДКА ҮЛЭЙИТТЭР ПЕРВЭЙ МААЙДААБЫ ДЕМОНСТРАЦИЯЛАРА

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. нөр).

кырайымабай, моднай атах тагастара олобулуунулар.

Мелодия—бырааһынньык дорвоонноох кыттылаара. Колонналар үрдүлэринэн, норуот таптылар «Катюша» — символ-ыраа, ойдобун-нук-ыраа нымсыйды.

Бир пөстичнэй, шланга аатынан — катюша — бийиги дойдубуттар Кыайымы суостаах-суосталаах сөбүн уонна Москвага буюуохтаах бичаттар уонна студенттар Бүтүн аан дойдуга-га фестивальларын таһынангы ааттаабыт-тара.

Реактивнай установка макетын уонна чачар-хай багтахтаах кысыскаан мөстиритин илдьэ киирэлэр площадка «Компрессор» завод пред-ставительскара. Бу предприятие коллективин иккитэр сэрим баастык күннэргэр кылгас боодьох ийигэр сэрим сөбүн саага корүгүн — ааттарбыт «Батэ-мания» өлөрөр сорук туруорула-дубута. Бир айтап ара ордоот, өстөөх киши солпарыталаах охсууларын билбитэ. Коллектив айдаах ийигэсталаах сорукарын эиэ быһаар-таабыта. Кыи индустрия уонна тыа хаһаа-

йыстыбатын маадыһыналарын билигин тым-шатар устунукалары оҥоруу флотамын ал-бан аатын ыла.

Площадка биэс аҕы өҥнөөх фестивальной ромашкаларынан кыһына түбөр. Планета ми-ниатюрада күрдүк буолар: ушаттар уонна кырыттар бары континенттар араас өҥнөөх национальнай кыстыкынан кэһиттэр. Патрис Лумумба аатынан норуоттар дорордохууларын университетин студенттара араас тылларынан адрдор форумнарын дөһөбүтүн «Империя»-ны утары бир санаалыккай Эйа! Дорордохуу! днэн тылаары дорвоонноохтук атылар.

Эйа, социальнай өмөрдөөх буолуу күүстөрө, со-циализм күүстөрө кыайтарбатар. Кыиыл площадка бэйэлэрин үөрүүлөөх демонстрация-ларынан москвичтар партианы кытта биһигэ, киши муударай салаататынан айар-туар үлэ уустук сорукарын быһаарарга, сир ураттар саамай өмөрдөөх барылар — коммунизм дьыллата өрөгөйдүүрүтөр кылааты калларарга быгэ дуулуһуулаахтарын көрдөрүлөр.

(СССР).

Улуу Кыайы 40 сылын көрсө

ҮЛЭ БЫРААҢЫННЬЫГАР

Бүтүн союзтаабы субуотун-наукка Одьууун нэһилиэгин үлэ-литтэрэ сэлэниэни тунсаран оҥорууга көхтөөхтүк кытыныл-лар.

Пари Маркс аатынан совхоз рабочайдара субуотунньукка быйыл сайын үлэс киирэхтээх 500 квадратнай метр. нэннээх тендицияны тутуу саадаагы-лар. Ити күн Таатта, Хонду, Ба-бада үрэхтэр суньуларын сааскы өртөөһүн саадаагы, сүрдүк сэмэте эиэ ырааста-на.

Нэһилиэк үрдүнэн Улуу Кы-айы 40 сылыгар аһаһыт су-буотунньугунан уопсайа 1118

солк. үн кылаарынына.

Г. Колесов.

«ЯКУТСЕЛЬСТРОЙ» мехучас-тогын рабочайдара, инженер-най-технической үлэһиттэрэ уон-на сулуусуналаахтара Кыайыны чыбигэр субуотунньугу тэрэ-иниһэхтэн атыардылар.

Машина үлэ бырааһынньыгар 88 киши кытта саага дьини тутууга, гарабы оромуһуну-һиниэ, хонтуораны кырааска-лааһынна көхтөөхтүк үлэстэ-тилэр.

3. Сибиранова.

ОЛОБУ-ДЬААБЫ ХААЧЧЫ-НЫМЫ производственной управле-ниятын үлэһиттэрэ субуотунньук-ка 1200 солк. бородууксуйаны

оҥордулар.

Сыахтар коллективтара куо-талаһан үлэстэтилар. Ол түмүгөр иккиттэһини 400 солк., атах таһаһын оҥороччулар 200 солк. бородууксуйаны биһирдэр.

Улуу Кыайы фондугар ити күн 432 солк. кылаарынына.

И. Ненифорова.

ПРОМКОМБИНАТ коллекти-выгар ити күн ордуу тэрэһини-пээхтик, үрдүк оҥорумтуулаахтык-столарды, иккиттэһини уонна маһы эрбөтөр сыах рабочайдара үлэстэтилар.

Коллектив Улуу Кыайы фондугар 186 солк. кылаарды.

Г. Манастырев.

ҮРДҮК ӨРӨ КӨТӨБҮЛЛҮҮНЭН

Оройуонга Первэй Маайы бырааһынньыктааһын

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. нөр).

таргидара, холбоһун!», «Сэрим Геройдарыгар—албан аат!», «Маай! Эй! Улэ!» — В. И. Ле-нин аатынан киши площадка үр-дүнэн СССР КК Первэй Маай-даабы Нымырылара нууччалык, сахалык тылларынан дуораһы-баллар.

Демонстрация колонналары, бир тентик кэһкээһэн хаһысан, киши трибуна ийигэр тобуору-һаллар. Духовой оркестр үөрүү-лээх маршы оһуһуур.

Бырааһынньыктаабы үөрүү-лээх митинг СССР райкомун се-кретара А. С. Игнатьева аһар. СССР райкомун бөрөтүн, парла-най депутаттар оройуоннаабы Советтарын исполкомун аатта-рыттан райсовет исполкомун председатели С. П. Макаров, ин-тернат-оскуола учуутала, РСФСР норуотун үөрэтиринтэн туйгуна Л. М. Винокурова, промкомби-нат рабочайа Г. Г. Манастырев, Чурапчы орто оскуолатын үө-рээтчиллэрин комсомольскай та-рияттан секретара Антонина Трофимова демонстрация кыт-тылаахтарынан, оройуон кишики бары олохтоохторун киши аймах сааскы үгэс буолбут үтүө бы-рааһынньыгынан ийигитик-ле-нинник эвэрдэллилэр. Ол ахсын дорвоонноох «Ураа!» хаһыс са-арылар, сааскы күөх хаһааһына

кыһыл, күөх өҥнөөх уоттар өрө-гойдохтук субурунпаһан тах-саллар.

Митинг бүтүтүн да кэнне оһуһуу-нөр өргө дьэри сал-тан барда, оһуохай, ырыа-тойук көхтөөхтүк дьэһэрды.

М. Михайлова.

Мугудай

Бырааһынньыктаабы үөрүү-лээх муһааха 1984 сыл түмү-гүнэн Бүтүн Россиятаабы со-циалистической куоталаһымы кыайылаарынан тиксэбит «Мугудай» совхоз бир ааттаах өдөлөннөтэ Өйдобунньук вым-песы тутта. Ити уопсай сити-һингэ сүрүн төһүүнэн комсо-молка Анна Толстоухова стар-шайдаах Уу Орустаах уонна Та-тыла Николаевна Терюгина са-лааһааһылаах Лымытах кыра хотонун коллективтара буолбут-тара.

Митинг кэһигиттэн сырдык сааһы, дьоллоох олобу турудуур ырыа-тойук өргө дьэри тарды-лыһа.

М. Кронникова.

Сылан

«Чурапчы» совхоз киши от-деленнэтин үлэһиттэрэ Первэй Маайы үлэһэн кэрэ бэлэхтэрдээх

көрүстүлэр. Баастыһылар ортоло-ругар Түөһэ ыччат сүөһүнү ий-төөччилэрэ (бригадылар М. М. Перилков), тракторнай парк (се-бидиссий И. К. Макаров), Ой-бон Куөл ферматын (старшай Н. Д. Дьячковская) коллектив-тара бааллар.

Нам ийим 1 күнүгэр буол-бут үөрүүлээх митингэ оройуон чемпион тракториста Семен Ни-колаевич Макаровка Бүтүн Союз-таабы социалистической куотала-һымы кыайылааһын баастык степеннээх диплома, үлэ ветераннарын бөлөһөр «1941—1945 со. Аҕа дойдуга Улуу сэринтигэр кыайымы 40 сыла» медаллар туттарылы-нылар.

Б. Баишев.

Хопнобо

Маина аан дойдуга үлэһиттэрин бир санааланыларын күнүн туһунаа дьаһаһы В. Ф. По-селенскай оҥордо. Карлтон секретара Н. С. Дмитриев 32 үлэ ветеран-нарыгар «1941—1945 со. Аҕа дойдуга Улуу сэринтигэр кыайымы 40 сыла» медаллары туттар-таа.

Үөрүүлээх муһаах кэһигиттэн кнэз программалаах концерт буолдо.

Д. Зверстов.

ААН ДОЙДУТААБЫ ЛЕНИНСКЭЙ БИРИЭМИЙЭ ЛАУРЕАТТАРА

Первэй Маай ийигэ «По-русттар ийи арыларын айаһы бөдөртөтөр ийигэ аан дойдуга-га Ленинскэй бириэһиллэри ийигэр комитет үүрэх ийигэ, ийигэ оһуһуулаах уонна ийигэ бөдөртөтөр ийигэ оһуһуулаах утү-—1984 с.с. уулуучулаах үтү-лэри ийигэ «Норуоттар ийи ардыларын айаһы бөдөртөтөр ийигэ аан дойдугага Ленинскэй бириэһиллэр аһаһылар: Индирэ Гандига — государственнай уон-на общественнай деятеля, Ин-дия Премьер-Министиргэр (ол-бүтүн кэһигэ); Нгуон Хиу Тхоба — ВСР Госсоветын председате-

лэи солбуһаачыга, ВСР Нацпо-литтай муһааһын председате-лыга Вебергэ — ГФР по-литер; Жюзеф Вебергэ — ГФР по-литер; Жан-Мари Легрэгэ — деятелитэр; аан дойдугага ийигэ федерацияларын президе-ттары федерацияларын президе-ттары профессорга (Франция); ийигэ, профессорга — поэтка, суру-Луис Видалесна — поэтка, суру-йаачыга, культурнай сибэаста-һыллар колумбийскай-советскай ийигэ институттарын бочуотунай пред-седателитэр; Ева Пальмерга — общественнай деятеля, Эйс общественнай комитетин президи-уун чилиэһитэр.

(СССР).

БҮТҮН СОЮЗТААБЫ СУБУОТУННЬУК ТҮМҮКТЭРЭ

1985 сыл муус устар 20 күнүгэр В. И. Ленин төрөбүтэ 115 сыла туолуутугар аһаһах Бүтүн Союзтаабы комму-нистической субуотунньуун ытытылына. Субуотунньууна 159 мөлүһүөн киши кытынына.

Барылаһан аһаһаһан, барыта 200 мөлүһүөн солкуобай-пятилетка фондугар кылаарынына. 1 мөлүһүөн солкуобай-лаах промышленной бородууксуйа оҥорулуна.

СССР Киши Комитета, СССР Министрларын Советта, ПСБСНС уонна ЫБСЛКС КН рабочайдарга уонна сулуусула-лаахтарга, колхозтаахтарга, инженернай-технической үлэ-һиттэргэ, ыччаттарга, Советскай Армия уонна Флот буйун-нарыгар, сэрим уонна үлэ ветераннарыгар Бүтүн Союзтаабы коммунистической субуотунньуун антинайды кытыбыт-тарын ийигэ ийигэ махталы тиздэллэр.

БИҢИГИ РАБОЧАЙ МЭКТИЭБИТ

«Сельхозтехника» холбоһук — сройуон кырааһа уонна бөдөҥ рабочай коллективтарынан биһир-дэстара. Киши тыа хаһаайысты-батын производствотын техни-ческой хаачыйыһынан быһааччы дьарыктанар. Быйылгы кыһы-майы коллектив кэһкэ ситиһи-лэрдөөх көрүстэ.

В. И. Ленин төрөбүтэ 115 сылын чыбигэр социалистичес-кай куоталаһымы киирсе, ме-ханизаторлар бөһөлөрүн түөрт ийдаары былааннарын боодь-буун ийигэ толорбуттара. Ити уопсай ситиһингэ бийиги оро-муһунуу мастерскайбут үлэһит коллективин кылаага эиэ баар. Ити салайар бригаданын оһу-таах тоһара, Саха АССР норуот-ун хаһаайыстыбатын үтүлээх үлэһит П. П. Макаров, тимир ууһа Т. Т. Дьячковская, өрө-чүөннөөччү слесарь П. Н. Пудов бөһөлөрүн пятилеткатаабы бы-лааннарын өссө аһаһыт сыла ах-сыһыһылар толорбуттара. Улуу сирдиг төрөбүт күнүн көрөс биригээдэ түөрт ийдаары соруулаһы 21,6 бырайыан аһа-ры толору ситиһтэ.

Коллектив социалистической куоталаһымы дьик-чакчы тө-дүү өһөстөн үлэһит. Ол түмү-гэр тоһара П. П. Макаров, сварщик В. П. Варахсанов пяти-летка төрдүс сылын түмүгүнэн Госкомсельхозтехника сүрүн идэ-шөөх рабочайдарын Бүтүн Рос-

сиятаабы уонна республикатаа-бы куоталаһымылар кыайымы-лааһынан таһытылар.

Холбоһук киши туттар дьөһ-нөрө — инженер Е. Д. Феофанов, шофер П. Г. Клямов, тимир уу-һа Т. Т. Дьячковская аһаһыт сыла республика тыа сиринээди рационализатордарын ортоугар куоталаһымы баастаабытара. Оттон шофер Н. Н. Ненонарев бөһөлүн биһир идэлөөхтөрүн ор-тоугар төһөһүн булбатаа.

«Сельхозтехника» холбоһук рабочайдара, инженернай-тех-нической үлэһиттэрэ уонна су-луусулаахтара СССР уочарат-таах XXVII съездин 1986 сыл оһуһуу 25 күнүгэр ыһыгар ту-һунаа СССР КК муус устардаа-бы (1985 с.) Пленумун уураа-һын сүһүнн өрө көтөрүлүүнэн көрүстүлэр. Кишилар, ити кэрэ-бэлэ соһити чыбигэр соци-алистической куоталаһымы өс-сө көхтөөхтүк тэһиттэн, пятилет-катаабы былааннарын боодьбуун ийигэ, ахсыһымы 15 күнүгэр, толорорго эбэһэтэһиһтэ ыһы-һан ударнай үлэ вахтатын сал-сыһаллар. Ити ийигэр бийиги дьэһүс өрөмүһүнүу бригадэ-бит эиэ үрдүк кыраһыны бэлэ-тэһа: сылааһы 14694 нору-ла-һаабы боодьбуун бир ий ий-һинэ, ахсыһымы 1 күнүгэр, тө-лөрөн тийгэртэ сорукутаны.

С. ЗАХАРОВ.

бригадылар, СССР чилиэһэ.

Коллектив үлэһэн бэ лэбэ

Эрилик Эристин аатынан совхоз Хадаардаары отделение-тын Саха АССР Верховнай Со-ветин депутата М. Е. Осипова старшайдаах «ЫБСЛКС 60 сы-ла» комсомольскай-ыччат фер-матын коллективта ийигэ сэтте ийигэр, бураһынай ийигэ ахсыт-тан 828-тымы ийигэ ыһыгрэ-

Оһуһаарын Первэй Маай быраа-һынньыгынан көрсө 839-туу ийигэ төлөрдө.

Ордук үрдүк көрдөрүүнү кы-һыһымы Варвара Ксенофонтова ситиһтэ. Киши хаһа биһирдэ ийигэстэн 1165-тин ийигэ үтү-мэа.

М. КОЛЯКИН.

ААБААЧЧЫЛАР СУРУКТАРА—МААССА ӨЙҮН-САНААТЫН УОЛВАТ СҮЛБЭТЭ

РАВСЕЛЬКОРДАРГА МАХТАЛ

СССР райкома уонна оройуоннаабы хаһыат редакцията Бочуу күнүн «Сага олох» бары рабселькордарын уонна аарааччыларын итинник эбэрдаанналар.

Партия райкома уонна хаһыат редакцията оройуон олохун тиниһэ бастыбартык, үтүс оруттээхтик сырдаттыгы активнай кытыгылаарын иһин хаһыат общественнай корреспонденциялар:

Соловьев Николай Саввич,
Зверстов Дмитрий Дмитриевич,
Самосильников Трофим Дмитриевич,
Пермякова Мария Гаврильевна,
Манаров Егор Дмитриевич,
Егасов Егор Тимофеевич,
Левин Иннокентий Наумович,
Ефимов Гаврил Дмитриевич,
Ермолаев Василий Федотович,
Коркин Николай Спиридонович.

Махталы билдэрэллэр уонна киһилэр бу айымньылаах үлэлэритэр сага ситиһинлэри баараллар.

СССР РАЙКОМА. ХАҢЫАТ РЕДАКЦИЯТА.

БИҢИЭХЭ СУРУЙАЛЛАР

Редакцияга кэлэн кэпсэтиһэ лаппа элбээтэ. Ити—биһиги рабселькордарбыт активностара үрдээһинин түмүгэ. Уа-руулара баар, маллык оройуоннарыбыттан суруктар эмнэ кэ-лэллэр. Ыраахыннык буолары арай турданын Манга-Хангала-тан уонна Алексеевскайтан икки сурук тийиһи кэлэ.

Махталбын тиэрдэбин

Мин сааһырым киһибин. Өр-көмгө мунуубунан малдьах ула-хан эрийн көрбүтүм, хаста да-байы тыһыым хаайтаран боһто-ро сыспытым.

Сотурутаарыта Чурапчы оро-йуонугар кэлэн оторингосот врач Александр Александро-вич Поповка көрдөрбүтүм. Киһи-сага диагноһу туруорбута уон-

на операция өгөрөргө тыл ко-тохтотто. Онуоха мин улгүмүк-сөбүлөспүтүм.

Билигин, «р сылларга эрой-дэбит доромбодоттан бос-холоһон, дэ киһилин тыһынар-буодум. Ити иһин врач А. А. Поповка махталбын тиэрдэбин, үлэтигэр ситиһинлэри баарэбин.

Е. И. ВАСИЛЬЕВА,
пенсионерка.

Манга-Хангала.

Бэртээхэй концерды көрдүбүт

Бу күнүбүргэ Волугурдаабы-сельскэй Култура дьонун айар-коллективин гастрольнай бири-гээдэти концертнай программа-лаах Кыһыта, Соробуота, Че-мынааһыта, Харбаллааха уонна Чыгымаллаах маадыттаата. Га-строльнай биригээдэ сымалыбыт-сирин былаһын тухары дьон-сэргэ махталын ыла.

Анастасия Бурнашева уонна-Полина Ефимова көрдөөх-нар-даах сценкалара, Ирина Сиби-рякова пантомимата, олохтоох-автор Терентий Кардашевскай аахпыт хоһоонноро көхтөөх тыл-с-тыһынан бэлэтэһинилэр. Окус-үчүтэйдик олунуур эбит баа-ны Руслан Селевьев. Вокаль-най-инструментальнай ансам-

блыта оонньообут уолаттар ба-лаа эйдибүтү хааларымылара-маллык оройуонмут эдэр муча-та дьоруурдаары, үүнэр-сөй-дөр кэскиллээрин эмнэ туюулуур.

Гастрольнай биригээдэ кон-церда Хауу Кыһымы 40 сылыгар-анаанчыт.

П. АНДРОСОВ.

Харбаллаах.

Көрөөччүлэр астыныларын-уонна хайдаһымнарын Корик-сий үтүгү, «Көрдөөх күсчэ-лар» уонна билигин өччүт ү-түгүлэрэ, хотугу «Саады» уон-на «Дүкүсөбүт» үтүгүлэрэ ил-лэллэр. Итиннэ бастамалары-ар Ирина Сибирякова уонна Ана-стасия Бурнашева үтүс сырал-ары бааран үлэлибүтүрүн ба-лааһыгар маада. Илалаһытаран-Добрыня Карлович сахалыы той-у-та, солустар Мария Никифоро-ва, Егор Собакин, Николай Про-дьяконов толоруулар орду-ка-рааһытэ.

ЧЫЫЧААХ ТҮВҮКГЭЭХ КЫРДЬАБАС

Е. А. Макаров 80 сааһын туола

Мин бу ыстатыйа аатын-Егор Алексеевич Макаров бэй-тин тылыттан ылым. Киһи: «Чыычаахтарым барахсааттар, дороболорун!» диин эбэрдала-битинан киирэн кэлэччи. Оттон «түбүктөөх» диин тыһым бүгү-рүтүн, үлэһитин бэлэттир.

Егор Алексеевич Макаров бы-һыл 80-с сандал сааһын көрү-стэ, олохун 50-тан тахса сыллы-СССР көккөтүгэр атарда. Киһи-арго үйэ эстипти, сага үйэ сү-һүөдөр туруутун этинэн-хаан-нан билбит, бастагы табалары-тыбалар тариллиһарын, кула-тарын эһини көккүөрдөөх сыла-рын, колхозтарын бөдөһүтү-күүрээһини ортотунан ааспыт, онуоха тус бэйэтин кылааты-к киллэрсипит киһи.

Егор Алексеевич сааһыран

иһэн «долорто аадылаах айы-ныларын суруйууга ылыбытын-үтүстөр маһыах угаа соһула не-тибүтүтэ чакчы. Дьүһүр буол-лаһына, төрүт оннун буолбатах. Киһи сага моруутун баай фоль-клоруун этинэр-хааныгар ине-римини бидэниһэбит киһи, Г. У. Эрисе курдук сага мору-утун былыргы сөһөннэрин, үһү-һэһинэрин, остуорубаарын хо-муйбут улахан ученай киһи Егор Алексеевичи чугастык би-лэрэ. Киһи көпсөбүт сөһөннэ-рин, остуорубаарын хомуурун-нуктарга киллэртэбитэ, ону-тэнэ «Сага фольклоруун очерк-лара» диин билэр үлэтигэр би-һиги киһибит аатыгар махтал-тыларын эппитэ. Онон сэдип-тээн сага моруутун уус-ураи айымньыта чөмчүтүлүүтүгэр

Егор Алексеевич үтүөлөөх-өтө-лөөх буолан тахсар.

Норуот баай тыдын биһиги, олохтон бөйөһүтүн соһсүбүт-матырыйыла Егор Алексеевичка суруйар идэнин дьарыктаны-тыгар тирэх буолбута чакчы. Киһи оро аймары олус сөбүлүүр, таһымыр. Бал, сэрин, сүт сыла-рыгар бөйөһүн олоһуругар эби-тулааһа хаалбыр олоһуру ылан көрбүтэ-хараһыта, олох сүөлү-гар үктэһинэрибитэ. Ол ороһор бө-йөһүтэ иһэ-ара буолулар. Оттон Егор Алексеевич олоһун аргы-һыннык Елена Егоровналыы хос-хос сиһиннээх эһэ, эбэ дь-ипиттэра ыраатта.

Бу не сүрэхиттэн аламавай-майгылаах-киһи биһир таһаан-дьарыктанардаах. Сибиринис-тэн кутан, удьурхайтан хаһан,

частан кыһан, ынах туюһуттан-быһан эгэлгэ бөйөһүтэ не хоһо-ноох кыыл, сүөһү, көтөр харанай-фигураларын өгөрүтүр. Ото ха-йаатар дараны олоххо билиһин-көрбүтүн кытта сөбөһтөөх бу-лааччы. Пронерский сөбүдүгэ, көрүһүлүгэ өгөрүтүрүн ил-дэ сылдьан көпсөһөн-инсэви, күлүлэрэ-салларан барар идэлээх-Дьөһүр сымалыбыт киһитигэр дэ-лэйдик бөрүлэр эбит дии са-һыктыи Егор Алексеевич иһи-тин иһиттэн кылбайыһан тахсар-үрүт көмүс көдөөсүлэри, ытар-далары көрдөххүнэ. Иһиһэ ты-һан киһи атаһа-дөһөдө албэх. Олортон сааһай сөбүлүүр дьо-но—өһөлөр.

Егор Алексеевич «Сарыы Кы-нат» диин көпсөһөннэрин бастагы-киһигэти 1975 сыллаахха тах-сыаһыттан ыла, кырыккы аа-рааччыларга «Орус уонна Эһэ», «Хараһааччы», «Тулдук», «Буор хайа» диин көтөр-сүүрар-саһалаах, от-мас тыһаах, сүбө-

ама тыһыларын этэр, аһынныга-буоларга үрөдүтөр көпсөһөн киһи-гэлэрин бөлөхтөөтэ.

Кырдыраас киһи дьарыга ити-нэн ара бүппэт. Киһи сыһыла-лаһын быһыһыгар сиһинэрин араа-е көрдөөх-нардаах тыһыларын хо-муйар. Егор Алексеевич бу күн-нэргэ Саха сириннэри иһиттэ-издательствотыгар «Чыычаах-түбүгэ» диин ааттаах киһигэтин-киһилэрдэ. Төбө ити курдук аат-таатыһа диин айымньылар: «Дө-һөдөр, чыычаах түбүгэ—ара тү-бүтэ, ара ара чыычаах курдук-түбүтүрэр ээ»,—дэбитэ уонна сылаастык-сыһыаһыттык митэр-дээн кэбисиптэ.

Орону кытта оро киһи кыр-дыһыт дьөһүтүлэр. Олук дьөл-сөргү төһөххүн Эһинэ, күндү Егор Алексеевич!

Сэмэн ТУМАТ.

Синионтарга: Е. А. Макаров эдэр арааччыларыһын; автор суруйбут киһигэлэрэ.

Совхозтар бааһыналарынгар СИИГИ САПТАРЫ, САБАЛАННА

ХОШТОБО. Эрилик Эристини кулбуурнай отуулар тариллэх-тэра.

Н. Аргунов.

ОДЬУЛУУН. Карл Маркс аа-тыһан совхоз механизатордара Н. Г. Турантаев уонна Д. Д. Динигин агрегаттара сиик сап-тарытыгар тарыстылар. Киһи-лэргэ еменниктириһэн Н. Н. Яковлев уонна А. Н. Сибиряков аһаһыһалар.

Трактористар үлэлэрин Чу-рапчы чаранар сабаллаһылар. Бу сарсын иһин агрегат эби-таһара былааннаһа.

Сиик саптарыны барыта 665 гектарга ытарга сорук-туруурдуһа.

Н. Шестаков.

ҮҮККЭ ХАЙДАХ ҮЛЭЛЭЭТИГИТ?

Биһиги корреспондент В. Старков итинник ыйтыгытыгар совхозтар отделениеларын управлениһаһада маһык эппиттэ-өллэр.

Г. КУЗЬМИН, Чакыр:

—Муус устарга 47 тонна үү-тү ылан госуларствотка 40 тонна-тын туттарыахтаахпыт 50 тонна үүрү—илгэни ылан 37 тоннатын үкүсүн иһиксэ суортаа-бынан атыһааһыбыт. Онон турукку көспүтүн аччатыахтаа-бар, төттөрүтүн эби улаатын-нардыбыт, барыта 13,9 тонна көстөөх хаалдыбыт.

Фермаларга 290 ынах, ол-иһигэр муус устарга 20-чэ ынах төрөтө. Билигин барыта 312 ынах маһар. Тургутара орто. Күһүгэ 3-түү кг от, 40-50-нуу

кг убасас көһүлөрбө бөрүлэр. Эби аһылык дьэи суох. От баар-эрээри, хаачыстыбата мөлгөх.

Билигин отделение үрдүккэ-күнтө 1,7 тонна үүт маһар, онтон содотуолкада 1,1 тонна туттарылар. Ыам иһигэр 54 тоннамы ыан 47 тоннатын тут-тарыахтаахпыт. Сөрүк, көстөрүн-күрдүк, маһаһан. Ол эрэри са-таан төрүннээх, табаларыһаһы-үрдөтөһөххэ толоруоһа сөп.

П. ПОПОВ, Бахсы:

—Ааспыт ийга биһаһа ол-бөх ынах төрөтө, балаһча өрө-тардыһымыт. Ол эрэри быһыл

төрөөһүн наһаа хойуталаһа улахан охсууну өгөрдө. Күһүгэ-маһар ынах аһыһа 3,5 кг оту, 5 кг үтүрбаны биэрэбит. Аһы-һах хонуталаһаһа дьэри гидро-поннай күөх үүнэһини сиһи-ниһит. Ол үүккэ-аска биллэрдик көмөлөспүтэ.

Муус устарга отделениебит, үүтү каловой ыһы сорудаһын-толордо эрэри, содотуолка бы-лаһын 5 тоннаан кыаһыта. Хаачыстыба куһағана суох, үп-сэ бастагы суортаарыһан тутта-рыһыһа.

Билигин күһүгэ 1,4 тоннамы-маһ госуларствотка 1,2 тонна-тын туттара олоробут. Бу ийлааһы-сорудаһы толорор иһин ферма-ларга төрөһини туттарыаһыһыт.

Сарсынныттан бааһыналарга

